

103. Matthäus Seutter – Colossus Monarchicus Statua Danielis

SEUTTER, Matthäus. *COLOSSUS MONARCHICq. STATUA DANIELIS. DAN. II. 31.* [Kolos monarcha. Socha Danielova Dan II. 31]. [po 1726, Augsburg]. Lept. 570 mm × 480 mm.

104. Matthäus Seutter – Colossus Monarchicus Statua Danielis (detaily 1)

První šelma představuje Asyrské, Babylonské, Médské království.

Druhá šelma představuje Perské království.

105. Matthäus Seutter – Colossus Monarchicus Statua Danielis (detaily 2)

Třetí šelma představuje Řecké impérium v Evropě a Asii.

Čtvrtá šelma představuje Římské impérium.

Mladší, nově vyhotovená kopie tohoto grafického listu již také neobsahuje signatury. Text chronologie je zde oproti verzi z roku 1720 celkově přepracovaný, přičemž k určení vzniku díla se dle uvedeného nabízí řada údajů. Lze z nich dovodit, že se tak stalo ve stejném období jako v případě obou předcházejících chronologií.

Poslední ze čtveřice Seutterových chronologií *COLOSSUS MONARCHICQ. STATUA DANIELIS. DAN. II. 31* (*Kolos monarcha. Socha Danielova Dan II. 31*) je stylizována do postavy sochy nadživotních rozměrů neboli kolosu ze snu krále Nabuchodonozora, jak ji v Písmu popisuje prorok Daniel.⁷⁶⁶ Danielovo proctví zlákal ke zpracování řadu umělců. Vedle několika dochovaných olejomalb se s tímto tématem můžeme setkat i jako s interpretací v podobě dřevořezu od anonymního autora, který je přílohou knihy Lorenze Fausta *ANATOMIA STATVAE DANIELIS* z roku 1586.⁷⁶⁷

Seutterova verze je ale inspirována postavou krále Nabuchodonozora, kterou na rytině vyobrazil Aegidius Sadeler, a to podle předlohy, již vytvořil Giovanni Maria Nosseni (1544–1620).⁷⁶⁸ Inspiraci potvrzuje fakt, že do rytiny *PONTIFICUM ROMANORUM SERIES CHRO-NOLO-GICA* byl převzat znak s tiárou a svatopetrskými klíči, který se na Sadelerově rytině nachází u nohy babylonského krále Nabuchodonozora.⁷⁶⁹ Zároveň je však Seutterova verze prakticky identická s mědirytem, který již v roce 1623 vytvořil Wolfgang Kilian.⁷⁷⁰

Zlatá, bohatě zdobená přilba představuje Asyrskou říši. Horní část stříbrného náprsního plátu říše Médskou a Perskou, spodní část Řeckou. Pod plátem vyčnívající tunika představuje říši Římskou.

766 Srov. Dan 2,31–45.

767 FAUSTUS, Laurentius. *ANATOMIA STATVAE DANIELIS. Kurtze und eigentliche erklerung der großen Bildnis des Propheten Danielis ...* Leipzig: Steinmann, 1586.

768 NOSSENI, Giovanni Maria. *Nosseni (Nasonius, Noseni, Nosenus, Noxeni), Giovanni (Johannes) Maria (1544–1620)* [online]. Deutsche Biographie [cit. 2021-10-15]. Dostupné z: <https://www.deutsche-biographie.de/sfz72420.html#n-dbcontent>.

769 Některé kopie mají nad vyobrazením latinsko-německý titul *INVENTIO Auff die STATVAM NABVCHODONOSORIS des Koniges zu Babel/Daniel am II. Cap. (Vyobrazení sochy Nabuchodonozora krále babylonského/Daniel II. kap.)*.

770 Srov. Zalma, Eikon Babylonica, vel Imago, Quatuor Monarchias Totius Orbis Repraesentans. *Žalma, Eikon Babylonica, vel Imago, Quatuor Monarchias Totius Orbis Repraesentans* [online]. ALBERTINA Sammlungen Online [cit. 2021-10-15]. Dostupné z: <https://sammlungenonline.albertina.at/#/query/7427552a-2c56-43d7-a923-84242321dbc4>.

Nohy sochy (podle snu vyrobené ze železa a hlíny) na rytině rozdělují říše na východní a západní, čímž je naznačen i rozdíl mezi křesťanstvím a islámem. Národy světa jsou odděleny rovněž na prstech obou noh. Na levé jsou vyznačeny jednotlivé národy západního světa, tj. Germania, Hispania, Italia, Anglia a Gallia, a na pravé země Osmanské říše, konkrétně Asia, Graecia, Aegyptus, Syria a Africa.

V pravém horním rohu vedle hlavy kolosu vyčnívá kámen, odkazující na verše 34 a 35 druhé kapitoly Danielova proroctví, které říkají, že „*se utrhł kámen, aniž se ho dotkla lidská ruka, a udeřil do té sochy, do jejích nohou ze železa a jílu, a rozbil je. [...] A z kamene, který udeřil do té sochy, se stala veliká hora, jež zaplavila celou zemi*“.⁷⁷¹ V levém horním rohu nalezneme stejně jako u předchozích listů klíč k použitým symbolům.

Postavu kolosu po stranách doplňují čtyři mytické bytosti (šelmou). Ty odpovídají popisu obrovských zvířat z Danielova snu, která představují jednotlivé říše. První říši symbolizuje zvíře, které „*se podobalo lvu s orlími křídly*“⁷⁷² a které stejně jako zlatá hlava kolosu představuje Nabuchodonozorovo Babylonské království.⁷⁷³ Druhé zvíře, „*podobné medvědu, z jedné strany vzpřímené, mělo v tlamě mezi zuby tři žebra. Bylo mu řečeno: ‚Vstaň, sežer spousty masa‘*“⁷⁷⁴ prezentuje Perské království a odpovídá stříbrnému prsnímu plátu na soše. Třetí zvíře, „*podobné leopardu, na bocích mělo čtyři ptačí křídla; mělo čtyři hlavy a bylo mu dáno panování*“⁷⁷⁵ představuje Řecké impérium v Evropě a Asii. Čtvrté zvíře, „*hrůzné, děsivé a neskonale silné; mělo obrovské železné zuby: žralo, drtilo a zadupávalo, co zbývalo. Lišilo se od předešlých zvířat a mělo deset rohů. Zatímco jsem si prohlížel jeho rohy, hle, vyrostl mezi nimi další malý roh; tři z původních rohů byly před ním vytrženy a hle, na tom rohu byly oči jako oči lidské a ústa, jež říkala veliké věci*“⁷⁷⁶ představuje Římské impérium a rohy zvířete jeho deset částí. Text pod šelmou ještě navazuje na 33. verš druhé kapitoly, kde Daniel popisuje, že kolos má nohy dílem ze železa, dílem z jílu.⁷⁷⁷

771 Srov. Dan 2,34–35.

772 Srov. Dan 7,4.

773 Na vyobrazení jsou představeny tři historické říše Mezopotámie: od Asyrské říše přes Babylonskou říši, jíž vládl Nabuchodonozor, až po pozdější Médsko-perskou říši.

774 Srov. Dan 7,5.

775 Srov. Dan 7,6.

776 Srov. Dan 7,7–8.

777 Srov. Dan 2,33.

106. Aegidius Sadeler – Socha Nabuchodonozora, babylonského krále

SADELER, Aegidius. *Bez titulu.* [1602, Praha]. Mědiryt. 502 mm × 283 mm.